

Ds. Boone en L. Vogelaars fakeverhalen over indringer Remijn

De geschiedenis van Marien Remijn kent twee totaal verschillende trajecten: de officiële en tegelijk diep droeve notulen en vervolgens twee jubelende fakeverhalen. Biograaf L. Vogelaar volgde de jubelverhalen en selecteerde alleen wat kleine fragmenten uit de notulen die hem goed uitkwamen. De lezers krijgen een geselecteerd en gekleurd succesverhaal voorgeschoteld, luchtig en vluchtig, met de vele gruweldaden naadloos rechtgetrokken of verzwegen. We vinden het allemaal in het boekje: *Blaast de bazuin*. Belangrijk genoeg om ook de lezers van *Oude Paden* (2004) van Remijns prekerijen te laten smullen. Twee pathologische leugenaars, broodheer Beversluis en stroman Remijn, veranderen zomaar in vrome helden. Laten we eens rechtdoen aan de gestorvenen en op zoek gaan naar de werkelijkheid.

We onderscheiden vier perioden:

- a. Ouderling en oefenaar in Sint Philipsland
- b. Liegen op de classis Zuid-Holland
- c. Ongeloofwaardige of foute historie
- d. Krabbendijke/Oosterland

a. Ouderling en oefenaar Sint Philipsland

Remijns prekenbundeltje *Geteekende lieden* biedt een positief stukje levensverhaal en rept over toen nog onontdekte ‘aantekeningen in den vorm van een bekeeringsweg’. Die zijn inmiddels boven water geweest, want auteur Vogelaar schrijft uitgebreid aan de hand van ‘Remijns mededelingen’. Ik heb begin 2024 een kopietje gevraagd, want we wisselen wel meer gegevens uit, maar hij kan ze niet meer vinden en heeft zelfs geen idee meer waar ze vandaan kwamen. Heel bijzonder. Zijn prachtverhaal wijkt helaas volledig af van de notulen van de classis Zuid-Holland en zeker ook van de werkelijkheid.

Remijn

De twee fakeverhalen over Remijn zijn zondermeer fantastisch. Zijn bekering begint op zijn 32^e, maar volgens de scriba van Goes is het zijn 21^e jaar. Ook de tekst waarmee hij onder een preek van Beversluis tot bekering zou zijn gekomen, klopt niet. Maar dat doet aan het succes niet af: krachtdadig tot bekering gekomen, Christus geopenbaard, zijn vrouw ligt dwars, hij krijgt begeerte om te preken, geweldige teksten erbij, in 1893 op een bijzondere manier ouderling

geworden, met de sprekende tekst: Gij zult ze van Mijnentwege waarschuwen. Hij ontdekt in 1900 dat hij moet preken en collega Van der Vliet is direct accoord: probeer het morgen maar eens. Remijn krijgt hemelse bemoedigingen, de duivel en de binnenpraters willen het natuurlijk verhinderen, maar de hemel versterkt hem en zorgt ervoor dat het allemaal en helemaal goedkomt. Allemaal vroom en godzalig. Te mooi om waar te zijn.

De officiële notulen van classis en synode vertellen een compleet ander verhaal. De manier waarop Remijn in 1893 ouderling wordt is in 1906 nog onderwerp van gesprekken. Ook het volgende ambtswerk verloopt rumoerig. Remijn zet eind 1900 de kerkenraad onder druk om te preken, maar dat avontuur loopt snel uit op een totale mislukking. Hij krijgt een preekverbod, maar bedankt als ouderling en veroorzaakt veel onrust. Zijn 86-jarige collega ouderling Jan van der Vliet verklaart op de Algemene Vergadering van 26 juni 1901 'dat hij niet door heeft durven tasten en door ouderdom en zwakheid des gemoeds meer heeft toegelaten als zijn gemoed hem wel veroorloofde'. Hij heeft Remijns oefenen dus nooit gewild, maar geen kracht gehad om het te voorkomen. Hij sterft kort erna, op 15 augustus, en de gemeente raakt de beide ouderlingen kwijt. Consulent ds. L. Boone uit Terneuzen staat achter het preekverbod en stelt namens de synode op 3 juli 1901 orde op zaken. De gemeente kiest de volgende dag een nieuwe ouderling, Bram Reijngoudt, die door ds. Boone in september wordt bevestigd. Boone schrijft daarover aan collega ds. Janse 'alles is vredig gegaan, hoewel de gemoederen der gemeente niet gestild zijn.' Remijn heeft dus heel wat langdurige onrust veroorzaakt. Geen wonder dat ds. Boone al begin december 1901 in Sint Philipsland wordt beroepen, in 1902 opnieuw en half november 1903 nogmaals en dan met goed gevolg.

b. Liegen op de classis Zuid-Holland

Remijns voorgangerskansen in Zeeland zijn voorgoed verkeken. Hij overlegt hierover met ds. Beversluis, die net als hij een ongelooflijke hekel heeft aan collega ds. Boone. Beversluis kan niet verdragen dat Boone heel veel achting geniet, zeker ook in Beversluis' eigen classisgemeenten Zuid-Holland. Beversluis belooft Remijn daarom blijvend te steunen en laat hem preken in o.a. Bruinisse en in zijn eigen gemeente Rotterdam. Beversluis heeft lak aan kerkelijke regels en brengt Remijns voorgaan elk halfjaar ter sprake in zijn classis Zuid-Holland, van 1903 tot 1907. Terwijl Remijn in die classis niet thuishoort. Beversluis gelooft ook zelf niets van Remijns roeping en bekering, weet dat hij nooit zal worden aangenomen, en verzint allerlei leugens om de illegale prekerijen in stand te

houden. De notulen van Zuid-Holland vertellen het volgende verhaal over Remijns toelating en ik zal het kort toelichten.

1. *Classisvergadering 2 oktober 1903*: aanwezig 'adviserend lid M. Remijn van St. Philipsland.'
JMV. Remijn is geen ambtsdrager en weet niets van kerkrecht. Het is een kennismaking of voorstellingsronde bij de Hollandse gemeenten.
2. *Classisvergadering voorjaar 1904*: Remijn aanwezig als 'adviserend lid'.
JMV. Remijn is opnieuw ter kennismaking illegaal aanwezig.
3. *Algemene Vergadering (synode) 8 juni 1904* te Benthuisen. Beversluis loog dat Remijn 'van de Classis Zuid-Holland toelating heeft om voor te gaan, waar hij in onze gemeenten gevraagd wordt.'
JMV. Dit is een leugen, zie hierboven punt 1 en 2.
4. *Classisvergadering 21 oktober 1904*. 'De voorzitter vraagt aan de broeders eene vraag betreffende Remijn, om met genoemde broeder in een nader onderzoek te treden. Genoemde broeder Remijn antwoordde niet anders dan met schrik hieraan te gedenken. Werd besloten op een volgende Classis Remijn tot nader onderzoek te roepen.'
JMV. Hier wordt het onderzoek uitgesteld omdat Remijn er zogenaamd tegenop zag.
5. *De classisvergadering 19 mei 1905* besloot 'een commissie te benoemen teneinde met br. Remijn in een nader onderzoek te treden of hij geschiktheid en bekwaamheid zoude hebben om door een of andere gemeente tot leeraar te worden geroepen'.
JMV. Het onderzoek wordt opnieuw uitgesteld, omdat zogenaamd een commissie moet worden benoemd (wat nog nooit eerder was gebeurd).
6. *Classisvergadering 13 oktober 1905*: 'De vergadering wil wachten tot de voorjaarsclassis, waar dan al de leeraars in onze gemeenschap tegenwoordig zullen zijn.'
JMV. Het onderzoek wordt weer uitgesteld omdat er onvoldoende predikanten aanwezig zijn. Maar de andere predikanten waren standaard afwezig.
 - Let op: Beversluis ziet dat hij niet vordert en gaat nu de verkoelde relatie tussen Boone en Remijn misbruiken. Hij wil dat

Boone naar Remijn gaat, zogenaamd om een ruzie op te lossen, zodat hij kan zeggen dat Boone Remijn heeft erkend als voorganger. Dat gaat als volgt.

7. *Classisvergadering* op 28 maart 1906: 'Wordt besloten om nog niet door te gaan met hetgene in de vorige vergadering is besloten omtrent eene onderzoeking van broeder Remijn tot het leeraarschap.' 'De classis, gehoord hebbende de verstandhouding tusschen ds. Boone en br. Remijn wil er ernstig op aandringen dat de zaken tusschen hen zoo spoedig mogelijk worden vereffend. Ds. Boone, inmiddels binnengekomen zijnde en deze zaak met ZEW besproken zijnde, stelt voorzitter Beversluis voor dat er namens de classis óók aan br. Remijn geschreven worde om, zooals ook tegenover ds. Boone besproken is, te trachten **in eene gewenschte verhouding met elkander te komen.**' JMV. Beversluis had blijkbaar geprobeerd alleen Boone als schuldige aan te wijzen. Maar Boone had geen ruzie, erkende Remijn niet, en boog niet voor leugen.
 - Let op: **Vogelaar verzwijgt de eerste 6 vergaderingen en citeert alleen de rode tekst van stap 7.** Ds. Boone krijgt de zwartepiet en wordt hierna als ruziemaker afgeschilderd.
8. *Algemene Vergadering* 6 juni 1906: '**Wordt minzaam aangespoord dat ds. L. Boone en zijn kerkenraad zal trachten met Remijn in vereeniging te komen; hetzelfde zal op de eerstvolgende classis gevraagd worden of het is geschied.**' JMV. Op deze algemene vergadering (synode) worden ds. Boone en zijn kerkenraad expliciet als schuldigen aangewezen en wordt de druk fors opgevoerd. **Vogelaar citeert ook deze rode gegevens en zet Boone neer als ruziemaker.**
9. *Classisvergadering* 27 september 1906. Beversluis verklaarde dat ds. Boone had beloofd 'zijn kerkenraad voor te stellen om de manier van het ouderling worden van br. Remijn alsmede zijne aanstelling door de classis van Zuid Holland als wettig te erkennen; gelijk ZEW verklaard heeft dit ook voor zichzelf te zullen doen'. JMV. Boone was afwezig en kon Beversluis' verzonnen verklaring dus niet tegenspreken. Remijn is nooit ter onderzoek voorgedragen en kan dus ook niet zijn erkend, zeker niet door Boone, de hardnekkigste tegenstander van Remijns voorgaan.
10. *Classisvergadering* 28 maart 1907. Ds. Boone was niet bij Remijn geweest en de vergadering besloot 'broeder Boone aan te schrijven dat

voor de aanstaande grote vergadering eene schriftelijke verklaring door den kerkenraad aan die vergadering worde gericht, waaruit blijkt dat de zaken aangaande br. Remijn volkomen zijn opgeruimd’.

JMV. Beversluis eiste nu ‘een schriftelijke verklaring.’ Maar die kreeg hij uiteraard niet. Ds. Boone was de wettige predikant van Remijn, en Beversluis stond er helemaal buiten.

- Let op: Beversluis ziet dat ook zijn truc van zogenaamde ruzie niet werkt en gaat nu grof geweld gebruiken.

11. *Algemene Vergadering 4 en 5 juni 1907. ‘Voorstel van ds. Beversluis. De vergadering, gehoord hebbende de notulen van drie onderscheidene vergaderingen: kerkenraad, classis en algemene, verklaart dat broeder Remijn door de classis Zuid-Holland onderzocht zijnde, wettig is toegelaten tot het oefenwerk. Wordt algemeen aangenomen.’*

JMV. Vogelaar citeert dit voluit, maar vervangt het woord ‘algemeen’ door ‘unaniem’. Nu lijkt het alsof erover gestemd was en iedereen voorstander zou zijn, terwijl dit gedoe allemaal bedrog is. Hier wordt Remijns toelating dus doorgedrukt met het door Beversluis onverwacht voorlezen van wat nepnotulen, want Remijn was nog steeds lid in Sint Philipsland en nooit wettig onderzocht. Deze zogenaamde toelating was ook geen agendapunt en dus een onwettig en ongeldig besluit. De vergadering wist totaal niet wat er gebeurde en accepteerde dat bedrog in goed vertrouwen, omdat niemand kon vermoeden dat een predikant zo heftig zou staan liegen. Maar het voorwerk was al gedaan, want Beversluis had in 1904 al beweerd dat Remijn was erkend (zie B.3) en Remijn was in juni 1905 zelfs beroepen door Axel. Ds. Boone had er kennelijk een voorgevoel van gehad en noteerde veelzeggend: ‘Mijn vrees is niet ongegrond geweest.’

Het is duidelijk dat Remijn **nooit wettig is toegelaten** als lerend ouderling.

Bovenstaande rode tekst is ook te vinden op gergeminfo.nl (5 juli 2024).

c. Ongeloofwaardige of foute historie

Behalve de bovenstaande hoofddelen, waarin waarheden worden verzwegen, komen we ook fouten of ongeloofwaardige historie tegen.

1. *LV. Tijdens een classisvergadering in Nieuwerkerk, waarschijnlijk in september 1900, kreeg Remijn toestemming om ook in andere classisgemeenten voor te gaan.*

JMV. Van deze vergadering is niets bekend. Als dit waar zou zijn, was de toelating in classis Zuid-Holland niet nodig geweest. De oudst bekende

Zeeuwse notulen zijn van 18 maart 1903. De eerste preekbeurt was in april 1901 in Bruinisse; in Nieuwerkerk heeft hij nooit gepreekt.

2. *LV. Hij kwam ook in de vrije gemeente van Stavenisse.*
JMV. Dit lijkt me onwaarschijnlijk omdat die gemeente vanaf 1899 werd bediend door ds. P. van der Heijden, een man van orde en regel, een organisator, die wars was van broddelwerk.
3. *LV. Hij [Remijn] verklaarde zijn werkzaamheden op 4 februari 1903 op de classis Rotterdam en kreeg ook daar permissie om een stichtelijk woord te spreken.*
JMV. De classis Rotterdam vergaderde op 4 maart 1902 en pas daarna op 2 oktober 1903. De datum 4 februari 1903 is een verzinsel, wellicht overgenomen uit het herdenkingsboek van Krabbendijke van Jaap Sinke.
4. *LV In 1904 kwam ds. L. Boone naar Sint-Philipsland. Het boterde niet tussen Remijn en zijn nieuwe predikant.*
JMV. Remijn kwam nooit bij ds. Boone in de kerk en negeerde zijn preekverbod dat ds. Boone hem in 1901 had opgelegd. Hij mocht wel de pastorie verbouwen bij dominees komst in 1904. Ds. Boone kon persoonlijk en zakelijk scheiden.
5. *LV. ... al wilde ds. Boone Remijn wel als oefenaar erkennen.*
JMV. Uit de notulen blijkt het tegendeel. Boone heeft hem nooit erkend, ondanks de zware druk die op hem werd uitgeoefend.
6. *LV. De volgende dag [5 juni 1907] verenigden de ledeboerianen en de Kruisgemeenten zich in meerderheid tot Gereformeerde gemeenten.*
JMV. De afgevaardigden spraken die dag de intentie uit. Verenigen kon alleen door kerkenraden gebeuren na bestudering van de bepalingen, dus pas op 9 en 10 oktober.
7. *LV. Remijn was op 25 juli aanwezig tijdens een deputatenvergadering in het nieuwe kerkverband.*
JMV. Hij was er illegaal aanwezig als protégé van voorzitter Beversluis. Hij beweerde dat Zuidwolde en Genemuiden geen gemeenten waren, maar 'een familiezaak'. Die wettige gemeenten lieten alleen ds. Boone preken en Beversluis wilde ze daarom royeren. Remijn deed hier het voorwerk, zoals blijkt uit de notulen.

8. *LV. Remijn voelde voor vereniging.*

JMV Remijn was een handlanger van Beversluis; hij had alles aan hem te danken. Hier wordt verondersteld dat Remijn nog zelfstandig beslissingen kon nemen.

9. *LV. Uiteindelijk verzoenden beide partijen zich met elkaar.*

JMV. Ds. Boone heeft nooit gebogen voor leugen en intimidatie. Van Vliet stierf heel kort erna. En Remijn is nooit tot inkeer gekomen. En dus was er geen enkele verzoening.

10. *LV Tijdens de eerste Algemene Vergadering liet hij zich kritisch uit over ds. Boone.*

JMV. Ook hier ontbreekt commentaar en wordt Boone de onverzoenlijke boosdoener. Remijn liet zich inderdaad kritisch uit omdat ds. Boone hem niet wilde erkennen. Hij was illegaal aanwezig, had geen spreekrecht, en stond ook hier te lasteren en te liegen. Terwijl hij zelf al zes jaar illegaal preekte.

d. Krabbendijke/Oosterland

Remijn wordt na de vereniging van 1907 voorganger van Krabbendijke. Bevestiger ds. Roelofsen kan op dat moment natuurlijk niet weten hoe Remijn is binnengesmokkeld. Hij wordt in de Gereformeerde Gemeenten rond 1913 minstens vijf keer ongeschikt bevonden voor dominee en zijn proefpreken lopen direct na de start vast. Maar hij wordt, vreemd genoeg, toch als voorganger gehandhaafd. Hij is er 'een verklaard tegenstander' van dat preekbeurten centraal worden geregeld; hij is blijkbaar niet overal welkom en heeft zijn eigen vriendjes. Vooral Borssele moet niets van hem hebben. Heel droevig, dat de gemeente Krabbendijke dat getob en gehuichel vijftien jaren heeft moeten aanhoren. In 1923 wordt hij, na klachten over zijn levenswandel, tóch als voorganger gehandhaafd, maar wel verbannen naar het geïsoleerde Oosterland, waar hij tot zijn dood in 1937 blijft. Zo kan hij langer dan 36 jaar kerkenraden, gemeenten, vergaderingen en vooral talloze zielen bedriegen voor de eeuwigheid.

Conclusies

Remijn heeft in Sint Philipsland grote ellenden veroorzaakt en is ook in Krabbendijke weggestuurd. Waarom vertelt niemand wat er toen echt gebeurd is? Hij heeft zich als pionnetje laten gebruiken door Beversluis, een macht- en

statusbelust man die zich van meelopers bedient, het morele kompas voortdurend kwijt is en bar weinig interesse toont in het belang van zielen en in een bijbels en kerkelijk leven. Ook bij zijn vriend Remijn zien we continue verschijnselen van onesthetisch en normoverschrijdend gedrag, van liegen en bedriegen, van misleiding en vriendjespolitiek en van agressie tegen ds. Boone. Beide vrienden tonen geen enkel besef van de inhoud van het ambt en het gewicht en het belang van onsterfelijke zielen. Al deze ellenden klinken in Remijns levensschets totaal niet door. Integendeel, het blijft allemaal heel positief. Deze schets citeert een prachtige opmerking over een prekenbundel: 'Zeer zeldzame en schoone stoffe van deze ernstige leeraar.' En een geweldig slotakkoord over Remijn zelf: 'een prediker met een hart vol mededoogen voor zijn medereizigers naar een alles beslissende eeuwigheid.' Terwijl hij 36 jaar alles en iedereen heeft bedrogen en nooit tot inkeer is gekomen. Het is schokkend dat Vogelaar van dit criminele gedrag een succesverhaal heeft durven maken, een vals getuigenis heeft durven geven, met schurk Remijn als geweldige prediker en slachtoffer ds. Boone als onverzoenlijke dader. Blijkbaar zonder de gevolgen ervan te overzien.

Positie ds. Boone

Over ds. Boone is blijkbaar niets goeds te schrijven. Het gemak waarmee schrijvers hem veroordelen is verbijsterend. Hij wordt in dit verhaal een paar keer genoemd, maar vooral negatief. Wat hij doet of laat, wordt in een kwaad daglicht gesteld, met weglating van context en nuance. Terwijl hij de enige is met een verantwoord en voorbeeldig leven. Maar hij verenigde niet en deed dus alles fout. Echter. Historieschrijven is recht doen aan gestorvenen en niet aan fictieve kerktriumfen.

Ds. Boone, de outlaw van de kerkelijke wereld, die zich verzette tegen de vele misdragingen en er alles aan deed om Remijn te stoppen, mag dus gerust als een groot man worden betiteld. Hij laat zich één keer over deze situatie uit en gebruikt dan de woorden 'onder een bedekking inkruipen'. Daarmee is alles gezegd. Grote mannen kunnen zwijgen. Grote predikanten nemen het niet voor zichzelf op.

Ds. Boone legde Remijn namens de synode een preekverbod op. Terecht.

Schaapskleren

Zo was het leven van Marinus Remijn. Nooit wettig toegelaten en toch 36 jaar in twee kerkverbanden gepreekt en duizenden zielen bedrogen. En wat te denken van het jawoord bij de bevestiging: 'Of gij niet gevoelt in uw hart, dat gij wettiglijk van Gods gemeente, en mitsdien van God Zelfen, tot dezen heiligen dienst geroepen zijt.' En dat na zeven jaar constant en continu liegen en bedriegen. Echter. Nergens lezen we bij Vogelaar (en bij C. de Jongste) dat Remijn en Beversluis grote bedriegers waren die zich van Gods Woord en hun ambtseden niets aantrokken. Terwijl dat Woord toch echt zegt: 'Die niet ingaat door de deur in de stal der schapen, maar van elders inklimt, die is een dief en moordenaar' (Joh. 10). De kanttekening noteert: die 'deur' is 'een wettige en Goddelijke beroeping.' En 'van elders' betekent 'door onbehoorlijke middelen zich in de gemeente Gods indringt.' We zien het hier letterlijk gebeuren. De grootste gruwelen komen er bij deze schrijvers kritiekloos doorheen, maar de onberispelijke ds. Boone moet hangen. Maar ik dank ds. Boone, dat hij als trouwe dienaar van Christus zo standvastig waakte voor twee pathologische leugenaars en nietsontziende van elders klimmende indringers en wolven in schaapskleren.